

Koulutuksen talous 2011

Koululaitoksen käyttömenot kasvoivat vuonna 2011

Koululaitoksen käyttömenot kasvoivat Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2011 edelliseen vuoteen verrattuna 3,5 prosenttia. Koululaitoksen käyttömenot olivat yhteensä 11,9 miljardia euroa vuonna 2011. Suurimman osuuden koululaitoksen käyttömenoista muodostavat perusopetuksen kustannukset. Perusopetukseen käytettiin 4,2 miljardia euroa vuonna 2011. Seuraavaksi suurimmat osuudet olivat yliopistokoulutuksella ja -tutkimuksella, johon käytettiin 2,3 miljardia euroa ja ammatillisella koulutuksella, johon käytettiin 1,7 miljardia euroa.

Koululaitoksen käyttömenot käyttökohteen mukaan 2011

Käyttökohte	milj. euroa	%
Esiopetus ¹⁾	323	2,7
Perusopetus	4 231	35,5
Lukiokoulutus	713	6,0
Ammatillinen koulutus	1 695	14,2
Oppisopimuskoulutus	170	1,4
Ammattikorkeakoulukoulutus	921	7,7
Yliopistokoulutus ja -tutkimus ²⁾	2 330	19,5
Muu koulutus	462	3,9
Hallinto	238	2,0
Opintotuki	847	7,1
Yhteensä	11 930	100,0

1) 6-vuotiaiden lasten esiopetus päiväkodeissa ja peruskouluissa.

2) Sisältää yliopistojen ulkopuolisen tutkimusrahoituksen.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Koululaitoksen käyttömenot käyttökohteen mukaan 1995–2011.....	3
Liitetaulukko 2. Koululaitoksen käyttömenojen reaalikehitys käyttökohteen mukaan 1995–2011.....	3
Liitetaulukko 3. Oppilaitosten käyttömenot opiskelijaa kohden koulutussektorin mukaan 1995–2011.....	4
Liitetaulukko 4. Oppilaitosten käyttömenojen reaalikehitys opiskelijaa kohden koulutussektorin mukaan 1995–2011.....	5
Laatuseloste: Koulutuksen talous.....	6

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Koululaitoksen käyttömenot käyttökohteen mukaan 1995–2011

Käyttökohte	Vuosi										Muutos 2010-2011 %
	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011		
	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	
Esiopetus ¹⁾	..	94	269	272	285	294	305	312	323		3,5
Perusopetus ²⁾	2 379	2 734	3 413	3 538	3 667	3 889	3 978	4 120	4 231		2,7
Lukiokoulutus ²⁾	429	503	600	618	635	665	681	695	713		2,5
Ammatillinen koulutus ³⁾	1 161	925	1 183	1 264	1 318	1 436	1 519	1 614	1 695		5,1
Oppisopimuskoulutus	32	96	132	139	169	212	194	177	170		-3,8
Ammattikorkeakoulukoulutus ³⁾	145	525	704	762	784	834	865	896	921		2,8
Yliopistokoulutus ja -tutkimus ⁴⁾	945	1 364	1 671	1 736	1 806	1 925	2 020	2 162	2 330		7,8
Muu koulutus ⁵⁾	265	298	361	374	389	414	428	442	462		4,5
Hallinto	143	161	190	191	199	218	240	242	238		-1,7
Opintotuki	614	648	732	740	731	768	860	871	847		-2,8
Yhteensä	6 113	7 348	9 253	9 634	9 985	10 655	11 091	11 532	11 930		3,5
Käyttömenot suhteessa BKT:hen, %	6,4	5,6	5,9	5,8	5,6	5,7	6,4	6,4	6,3		

1) Elokuussa 2000 alkanut 6-vuotiaiden lasten esiopetus päiväkodeissa ja peruskouluissa. Ennen elokuuta 2000 peruskoulun esiopetuksen menot sisältyvät perusopetuksen menoihin.

2) Menoihin on lisätty laskennallisesti kuntien opetushenkilökunnan työnantajan eläkevakuutusmaksut vuosina 1995-2000. Vuosina 2000-2011 sisältää myös kansanopistojen järjestämän perusopetuksen ja lukiokoulutuksen.

3) Ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulukoulutuksen menot eivät sisällä pieniä hankkeita.

4) Sisältää yliopistojen ulkopuolisen tutkimusrahoituksen. Yliopistolain uudistuksen aiheuttamista muutoksista johtuen vuodesta 2010 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin. Sisältää valtion kiinteistölaitoksen vuokrat vain osalta kustannusvuotta 1995. Vuonna 2010 ei sisällä siirtomäärärahoja yliopistojen toimintamenoihin ja yliopistojen yhteisiin menoihin.

5) Ei sisällä kansanopistojen tutkintoon johtavaa koulutusta vuosina 2000-2011.

Liitetaulukko 2. Koululaitoksen käyttömenojen reaalikehitys käyttökohteen mukaan 1995–2011 ¹⁾

Käyttökohte	Vuosi										Muutos 2010-2011 %
	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011		
	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	milj. euroa	
Esiopetus ²⁾	..	142	339	335	334	324	325	325	323		-0,6
Perusopetus ³⁾	3 973	4 138	4 305	4 354	4 290	4 280	4 233	4 289	4 231		-1,4
Lukiokoulutus ³⁾	717	761	757	760	743	732	724	724	713		-1,5
Ammatillinen koulutus ⁴⁾	1 938	1 399	1 492	1 555	1 542	1 581	1 617	1 680	1 695		0,9
Oppisopimuskoulutus	53	146	166	171	198	234	206	184	170		-7,6
Ammattikorkeakoulukoulutus ⁴⁾	243	795	888	938	918	917	920	933	921		-1,3
Yliopistokoulutus ja -tutkimus ⁵⁾	1 577	2 065	2 108	2 136	2 113	2 118	2 149	2 251	2 330		3,5
Muu koulutus ⁶⁾	443	450	456	460	456	455	455	461	462		0,4
Hallinto	238	244	240	235	233	240	256	252	238		-5,6
Opintotuki	1 026	980	923	911	856	845	916	907	847		-6,6
Yhteensä	10 207	11 121	11 674	11 856	11 681	11 726	11 802	12 003	11 930		-0,6

- 1) Käyttömenot on muutettu vuoden 2011 hintatasoa vastaaviksi kansantalouden tilinpidon julkisia koulutusmenoja kuvaavan toimialoitteisen hintaindeksin avulla.
- 2) Elokuussa 2000 alkanut 6-vuotiaiden lasten esiopetus päiväkodeissa ja peruskouluissa. Ennen elokuuta 2000 peruskoulun esiopetuksen menot sisältyvät perusopetuksen menoihin.
- 3) Menoihin on lisätty laskennallisesti kuntien opetushenkilökunnan työnantajan eläkevakuutusmaksut vuosina 1995–2000. Vuosina 2000–2011 sisältää myös kansanopistojen järjestämän perusopetuksen ja lukiokoulutuksen.
- 4) Ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulukoulutuksen menot eivät sisällä pieniä hankkeita.
- 5) Sisältää yliopistojen ulkopuolisen tutkimusrahoituksen. Yliopistolain uudistuksen aiheuttamista muutoksista johtuen vuodesta 2010 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin. Sisältää valtion kiinteistölaitoksen vuokrat vain osalta kustannusvuotta 1995. Vuonna 2010 ei sisällä siirtomäärärahoja yliopistojen toimintamenoihin ja yliopistojen yhteisiin menoihin.
- 6) Ei sisällä kansanopistojen tutkintoon johtavaa koulutusta vuosina 2000–2011.

Liitetaulukko 3. Oppilaitosten käyttömenot opiskelijaa kohden koulutussektorin mukaan 1995–2011

Koulutussektori	Vuosi									Muutos 2010–2011
	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	%
Esiopetus	..	3 200	4 700	4 700	5 000	5 200	5 300	5 400	5 500	2,5
Perusopetus ¹⁾	4 000	4 600	5 900	6 200	6 500	7 000	7 300	7 600	7 900	3,7
Lukiokoulutus ¹⁾	3 200	3 600	4 500	4 700	4 900	5 200	5 400	5 500	5 600	2,3
Ammatillinen koulutus ²⁾	6 600	7 000	8 400	8 800	9 000	9 700	9 900	10 100	10 500	3,5
Ammattikorkeakoulukoulutus ³⁾	..	4 900	5 600	6 100	6 200	6 600	6 800	6 900	7 000	1,1
Yliopistokoulutus ja -tutkimus ⁴⁾	7 200	8 800	9 500	9 800	10 200	11 300	12 100	12 800	13 800	7,6
Yhteensä	4 800	5 300	6 500	6 800	7 100	7 600	7 900	8 300	8 600	4,2

- 1) Menoihin on lisätty laskennallisesti kuntien opetushenkilökunnan työnantajan eläkevakuutusmaksut vuosina 1995–2000. Vuosina 2000–2011 sisältää myös kansanopistojen järjestämän perusopetuksen ja lukiokoulutuksen.
- 2) Ei sisällä pieniä hankkeita.
- 3) Opiskelijakohtaisten menojen laskennassa poissaoleviksi ilmoittautuneet uudet opiskelijat eivät sisälly ammattikorkeakoulukoulutuksen opiskelijamääriin. Ei sisällä pieniä hankkeita.
- 4) Sisältää yliopistojen ulkopuolisen tutkimusrahoituksen. Yliopistolain uudistuksen aiheuttamista muutoksista johtuen vuodesta 2010 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin. Sisältää valtion kiinteistölaitoksen vuokrat vain osalta kustannusvuotta 1995. Vuonna 2010 ei sisällä siirtomäärärahoja yliopistojen toimintamenoihin ja yliopistojen yhteisiin menoihin.

Liitetaulukko 4. Oppilaitosten käyttömenojen reaalikehitys opiskelijaa kohden koulutussektorin mukaan 1995–2011¹⁾

Koulutussektori	Vuosi									Muutos 2010-2011
	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	%
Esiopetus	..	4 800	5 900	5 800	5 800	5 700	5 700	5 600	5 500	-1,5
Perusopetus ²⁾	6 800	7 000	7 400	7 600	7 600	7 700	7 700	7 900	7 900	-0,4
Lukiokoulutus ²⁾	5 300	5 400	5 700	5 800	5 700	5 700	5 700	5 700	5 600	-1,7
Ammatillinen koulutus ³⁾	11 100	10 700	10 600	10 800	10 600	10 700	10 500	10 500	10 500	-0,6
Ammattikorkeakoulukoulutus ⁴⁾	..	7 400	7 100	7 400	7 300	7 300	7 200	7 200	7 000	-2,9
Yliopistokoulutus ja -tutkimus ⁵⁾	12 100	13 300	12 000	12 100	12 000	12 400	12 900	13 300	13 800	3,4
Yhteensä	8 000	8 000	8 200	8 300	8 300	8 400	8 500	8 600	8 600	0,1

1) Käyttömenot on muutettu vuoden 2011 hintatasoa vastaaviksi kansantalouden tilinpidon julkisia koulutusmenoja kuvaavan toimialoittaisen hintaindeksin avulla.

2) Menoihin on lisätty laskennallisesti kuntien opetushenkilökunnan työnantajan eläkevakuutusmaksut vuosina 1995–2000. Vuosina 2000–2011 sisältää myös kansanopistojen järjestämän perusopetuksen ja lukiokoulutuksen.

3) Ei sisällä pieniä hankkeita.

4) Opiskelijakohtaisten menojen laskennassa poissaoleviksi ilmoittautuneet uudet opiskelijat eivät sisälly ammattikorkeakoulukoulutuksen opiskelijamääriin. Ei sisällä pieniä hankkeita.

5) Sisältää yliopistojen ulkopuolisen tutkimusrahoituksen. Yliopistolain uudistuksen aiheuttamista muutoksista johtuen vuodesta 2010 alkaen tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien tietoihin. Sisältää valtion kiinteistölaitoksen vuokrat vain osalta kustannusvuotta 1995. Vuonna 2010 ei sisällä siirtomäärärahoja yliopistojen toimintamenoihin ja yliopistojen yhteisiin menoihin.

Laatuseloste: Koulutuksen talous

1. Tilastotietojen relevanssi

Koulutuksen taloustilasto kuvaa koko koulujärjestelmän talous- ja kustannustietoja esiopetuksesta korkeakoulukoulutukseen sisältäen myös opetuksen hallintomenot ja opintotukimenot. Tietoja käytetään mm. koulutuksen suunnittelussa, tutkimuksessa ja arvioinnissa. Kustannustietoja tuotetaan eriteltynä koulutussektoreittain ja käyttökohteen mukaan.

Tiedot saadaan pääosin hallinnollisista rekistereistä. Tiedot perustuvat opetustoimen valtionosuusjärjestelmässä olevien oppilaitosten osalta Opetushallituksen keräämiin tietoihin ja kunnallisen esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen osalta Tilastokeskuksen kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilaston yhteydessä tehtyyn erillistiedonkeruuseen opetuksen valtionosuusjärjestelmää varten. Yliopistojen tiedot perustuvat valtion keskuskirjanpidon ja valtion talousarvioesityksen tietoihin ja Tilastokeskuksen tutkimus- ja kehittämistoimintatilaston keräämiin tietoihin yliopistojen tutkimusmenoista. Valtion opintotukimenotiedot ovat Kelan opintoetuustilastoista. Opiskelijakohtaisten menojen laskennassa käytetään Tilastokeskuksen oppilaitostilastojen keräämiä opiskelijamäärätietoja.

Tilastolain (23.4.2004/280) mukaan valtion tilastotoimen tehtävänä on huolehtia yhteiskuntaolojen ja niiden kehitystä kuvaavien tilastojen laatimisesta yleistä käyttöä varten. Laki Tilastokeskuksesta (24.1.1992/48) osoittaa tehtävän kuuluvan Tilastokeskukselle. Tilastokeskuksen työjärjestyksen mukaan väestö- ja elinolot -yksikkö tuottaa kyseisiä tilastoja mm. koulutuksesta.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Kustannustiedot saadaan pääosin hallinnollisista rekistereistä. Aineistot ovat kokonaisaineistoja. Perusjoukkona ovat Suomessa annetun koulujärjestelmäkoulutuksen kustannustiedot. Tiedot eivät sisällä henkilö pohjaisia tietoja.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tietojen käsittelyprosessin aikana tilaston perustana olevien tietojen korkea laatu varmistetaan useiden erilaisten tilastollisten tarkistusohjelmien avulla sekä vertailuilla aiempiin vastaaviin tilastoihin ja muihin tietolähteisiin.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilasto on lopullinen ja ilmestyy vuosittain. Tiedot ilmestyvät runsas vuosi viiteajankohdan jälkeen. Tiedot kuvaavat kalenterivuotta.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilastosta julkaistaan tietoja Tilastokeskuksen Internet-sivuilla ja Oppilaitostilastot-julkaisuissa. Tarkempia tietoja voi kysellä myös suoraan Oppilaitostilastot-vastuualueelta, jossa tilasto laaditaan.

Lisää tietoa tilastossa käytetyistä käsitteistä löytyy Tilastokeskuksen käsitteietokannasta ja Oppilaitostilastot-julkaisuista.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilaston laatiminen on aloitettu vuodesta 1995. Jonkin verran eri vuosien vertailtavuuteen vaikuttavat koulutusjärjestelmässä, tilastoinnissa ja käytetyissä luokituksissa tapahtuneet muutokset.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Opetushallituksen julkaisemat koulutuskustannustiedot ja opetus- ja kulttuuriministeriön yliopistokoulutuksesta ja -tutkimuksesta julkaisemat kustannustiedot poikkeavat Tilastokeskuksen tiedoista tietojen rajauksen ja tilastointikäytäntöjen erojen vuoksi.

Lisätietoja

Vesa Hämäläinen 09 1734 2594

Mika Tuononen 09 1734 3504

Vastaava tilastojohtaja:

Riitta Harala

koulutustilastot@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Koulutustilastot. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

---

*Tietopalvelu, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi*

*Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi*

*ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1799-0947 (pdf)*